

SLOVENE

Inserati:
Enostopna poltirnica (59 mm široka in 3 mm visoka ali uje prostor)
za enkrat po 50 v
za dva- in večkrat 45 „
pri večjih naročitih primerih popusti po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostopna poltirnica K 1-
Izhaja vsak dan izvenemil sedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga voznik re/

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnutna pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 50.

Na boljših potih.

Novo ministrstvo v Nemčiji.

Nemški kancler Hertling in državni tajnik Hintze sta odstopila. Ne samo v Avstriji, tudi v Nemčiji so se osebnosti, ki sede na odločilnih mestih v državi, med vojsko mnogokrat menjavale, ne da bi se bila kdaj bistveno izpremenila politična smer osrednjih velesil. Toda kar se je sedaj zgodilo v Nemčiji, pomeni odločen obrat od dosedanje poti.

V svojem pismu, ki ga je poslal cesar Viljem grofu Hertlingu ob njegovem odstopu, pravi vladar izrečno: »Želim, da nemško ljudstvo učinkovitejše kot doslej sodeluje pri odločevanju domovinske usode. Zato hočem, da bi bili možje, ki se opirajo na zaupanje ljudstva, v velikem obsegu deležni pravic in dolžnosti vlade.« Še nobeno dosedanje pismo ni tako načelno utemeljevalo potrebe osebnih sprememb pri krmilu države, še nikdar ni odstopa ministrskega predsednika spremljal tako nov in tako dalekosežen parlamentarni program. Kar je nemški cesar izjavil ob odstopu grofa Hertlinga, ne pomeni nič manj kot demokratizacijo vlade, zmago ljudske volje in s tem novo orientacijo v zunanji politiki.

Znano je, da so med vodstvom države in nemškim ljudstvom, ki je zastopano po večini v državnem zboru, že dolgo časa bila resna nasprotja. Ljudska volja ni mogla priti do moči, ki ji gre, in je ravno v najodločilnejših trenutkih zopet in zopet podlegla pritisku od faktorjev, ki pred ljudstvom niso nosili nobene odgovornosti. Parlamentarna večina ni imela potrebne odporne sile proti ukrepom, skovanim v glavnem stanu, in vojna stranka si je znala, čeprav predstavlja razmeroma neznačajno manjšino, s vezavami izven državnega zbora pridobiti zadnjo besedo, kadar se je »odločevalo o usodi domovine«, da rabimo besede cesarja Viljema. Grof Hertling je kljub veliki opreznosti, s katero je jadrnal med klečki desničarskega aneksionizma in levičarske želje po miru, večkrat bil v nevarnosti, da se ponesreči. Bil je sicer toliko drzen, da je jasneje kot katerikoli njegov prednik izjavil, da Nemčija ne namerja obdržati Belgije, toda bil si je tudi hkrati toliko svest moči, ki jo imajo pristaši Hindenburga in Ludendorffa, da se v vprašanje belgijske odškodnine, katero ententa vedno nanovo razgrinja, ni hotel spuščati. Grof Hertling in pl. Hintze sta reprezentirala prehodno dobo v nemški zunanji politiki, dobo, ki se še ni upala popolnoma zavreči dediščine nekdanj vsemogočne vojne stranke, a ki tudi ni marala več slikati ljudstvu fantastičnih slik »zmagovitega« in »močnega« miru.

Novo ministrstvo, naj bo sestavljeno kakorkoli, bo gotovo pomenilo višjo razvojno stopnjo nemške politike. Načelo, da

naj sodeluje ljudstvo »bolj kot doslej« pri vladi države, bo znatno oslabilo vojno stranko in nje vpliv na zunanje dogodke. To je načelo demokratizacije ustave, načelo samoodločbe, je korektiv za tajno diplomacijo, je conditio sine qua non za mirna pogajanja — je očitno približevanje Wilsonovim točkam, za katerih uresničitve je Amerika začela vojsko. Če se načelo, izraženo v cesarjevem pismu, uresniči, bi to bil odločnejši korak k miru, kot vsa dosedanja zagotavljanja spravljalosti in pa kot vse dosedanje mirovne ponudbe.

Vendar ni mogoče prezreti, da je vse odvisno od tega, kako se bo to načelo izvajalo. Ljudstvo naj sodeluje pri vladi »bolj kot doslej«; kako velik bo v resnici ta: bolj? Doslej nimamo v zgodovini Nemčije nobene opore, da bi mogli pravilno presoditi to voljo do demokratizma. Nova vlada si bo ustvarila program, ki bo imel za podlago načrt nacionalnih liberalcev in socialnih demokratov. Liberalni program kaže tendenco, da se premostijo dosedanja brezdnja med vlado in ljudstvom: državni tajniki naj se redno udeležujejo vladnih poslov celokupne politike; med kan-

clerjem in vojaškimi oblastmi naj vlada soglasje; zunanji urad naj se reformira; volilni red v Prusiji naj se preosnuje. Vse te točke so dalekosežnega pomena in posegajo globoko v organizem države. Program socialnih demokratov še ne poznamo, a gotovo je, da bo v svojih zahtevah še demokratičnejši. Kljub vsemu pa tudi od nove vlade ni pričakovati, da bi mogla skleniti mir. Nacionalni liberalci proglašajo vprašanje Alzacije-Lorene za notranje nemško vprašanje, dasi ji hočejo dati novo ustavo; enako stoji večina socialnih demokratov na stališču, da se nemške meje ne smejo premakniti. Temu nasproti pa stoji trdna volja entente, da vrne Alzacijo-Loreno Franciji; to zahtevo podpira z vso odločnostjo Amerika in nje predsednik Wilson je sprejel vprašanje Alzacije-Lorene med točke svojih mirovnih ciljev. Ob tem se utegeje tudi poslednji razbiti mirovni pogajanja, kakor so bili dosedanje predlogi brezuspešni. A dasi nam novo nemško ministrstvo še ne daje trdne nade, je eno vendar gotovo: Nemčija je na boljših potih do miru.

do rešitve, ki naj okrepi našo slogo in moč.

Čitanje odloka so sprejeli s pritrditvijo.

Odsekov predsednik poslan. Ebert je predlagal, naj se odsek odgodi, ker so sprejeli toliko obvestil.

Neodvisna socialna demokrata Ledebour in Kohn sta ugovarjala, ker ni za odgoditev nobenega razloga.

Predsednik držav. zbora Fehrenbach je opozarjal na svoj razgovor s državnim kanclerjem, v katerem je zavzel stališče, naj se državni zbor vse kakor skliče, kadar bo sedanja kriza zaključena. Ne zdi se mu primerno, da se državni zbor zdaj skliče.

Predsednikov predlog se je po novnem ugovoru socialnih demokratov sprejel in se je seja odgodila na nedoločen čas.

Hintze zaupnik cesarja Viljema.

Berlin, 30. (K. u.) »Vossische Ztg.« poroča, da je cesarjev zaupnik, ki se ho pogajal v smislu cesarjevega odloka z državnozbornskimi strankami, državni tajnik zunanega urada pl. Hintze. List poroča, da cesar ni sprejel Hintzejeve prošnje za odstop, marveč je dal državni tajnik cesarju svoje mesto na razpolago za slučaj, če bo korist parlamentarnega položaja zahtevala še nadaljnjih osebnih sprememb. Isti list poroča, da žele stranke večine, naj se poverita mestu kanclerja in državnega tajnika zunanjih reči takima diplomatomu po poklicu, ki stremita po programatičnem soglasju z državnozbornskimi strankami.

Enotni program strank v nemškem državnem zboru.

Berlin, 29. (K. u.) Parlamentarni krogi se zelo pečajo z vprašanjem, kdo bo bodoči državni kancler. Imenuje se cela vrsta imen; med njimi bivši kancler dr. pl. Bethmann-Hollweg, državni tajnik kolonij dr. Solf, predsednik državnega zbora Fehrenbach, poslanik v Rodanju grof Brockdorff-Rantzau in podkancler pl. Payer, a vsa imenovanja imen so le ugibanja, ker bo imenovan kancler šele potem, ko se bodo vse stranke popolnoma združile za skupen program. Zaupniki krona in strank se bodo pogajali temeljem programov, ki sta jih sestavili socialnodemokratske in narodnoliberalna stranka.

Nova nemška vlada.

Berlin, 1. oktobra. Po včerajšnji seji glavnega odseka nemškega državnega zbora je povabil podkancler Payer voditelja neodvisnih socialnih demokratov poslanca Haaseja in voditelja Poljakov Korfanskoga na razgovor. Podkancler Payer je obema poslancema predlagal, da naj

Spremembe v nemški politiki.

HERTLING IN PL. HINTZE ODSTOPILA.

Berlin, 30. septembra. (K. u.) Wolff javlja: »Berliner Zeitung am Mittag« poroča: Državni kancler grof pl. Hertling in državni tajnik pl. Hintze sta odstopila. Ali je vest resnična, dozdej še nismo mogli ugotoviti.

Berlin, 30. Prošnja za odstop državnega kanclerja barona pl. Hertlinga in državnega tajnika zunanjih zadev pl. Hintzeja sta sprejeti.

Odlok cesarja Viljema.

Berlin, 30. (K. u.) Wolff poroča: Cesar je poslal grofu Hertlingu sledeči odlok: Vaša ekselencija mi je predlagala, da po Vaši sodbi niste več v položaju, ostati na čelu vlade. Vašim razlogom se nisem mogel ustavljati in se moram težkega srca odpovedati Vašemu nadaljnjemu sodelovanju. Zahvala domovine za Vašo žrtev, ki ste jo imeli s sprejemom državnega kanclerskega urada v resnem času in za Vaše službovanje vam je gotova.

Želim, da nemški narod z večjim učinkom kakor dozdej sodeluje pri določitvi usode domovine.

Moja volja je, da se može narodovega zaupanja v večjem obsegu udeležujejo pravic in dolžnosti vlade. Prosim Vas, da zaključite Vaše delo s tem, da vodite dalje posle in da uvedete ukrepe, ki jih hočem, dokler vam ne dobim naslednika. Pričakujem Vaših tozadevnih predlogov.

Veliki glavni stan, dne 30. sept. 1918. Grof pl. Hertling. Podpisal: Viljem.

Cesarjevo pismo v glavnem odseku nemškega državnega zbora.

Berlin, 30. (K. u.) Glavni odsek državnega zbora je imel danes popoldne kratko sejo. Predsednik državnega zbora Fehrenbach je zavzel stališče glede na poročilo »Berlin. Tageblatt«, ki je izvajalo, da je državnemu kanclerju po naročilu večinskih strank poročal o neveselih rečeh, predno je odpotoval v glavni stan. »To poročilo«, je rekel predsednik, se tiče mojega mesta kot predsednik. Ne poslujem kot zastopnik večinskih strank, marveč državnega zbora in se nisem udeleževal razgovorov večinskih strank. Državnega kanclerja sem obiskal, predno je odpotoval, ker me je povabil k sebi.

Namestnik državnega kanclerja pl. Payer je nato prebral cesarjev odlok državnemu kanclerju. Namestni kancler je rekel: »Za odlok, s katerim izraža cesar resno voljo, da se v veliki meri upošteva želja nemškega ljudstva, ki že leta sem dela tako silne reči in in jih prenaša, po večjem sodelovanju pri vodstvu poslov nemške države, mu gre naša odkritosrčna zahvala. Po naročilu državnega kanclerja se prične mo že danes posvetovati z voditelji posameznih strank o najboljši poti, po kateri naj se doseže stavljeni smoter. Z gotovostjo upamo, da se nam posreči v najkrajšem času doseči za bodočnost naše domovine velevažni razvoj

LISTEK.

Narodno gledališče.

»Morala gospe Dulske«.

Sinoči se je igrala v narodnem gledališču Gabrijele Zapolske komedija v treh dejanjih: »Morala gospe Dulske«. Dramo je prevedel v slovenščino France Kobal (iz poljščine?). Soda, da je v prevodu precej slovničnih napak, ki motijo. Če že žurnalisti navajajo naše ljudstvo s svojo slovenščino na kriva pota, naj bi se to vsaj v našem narodnem gledališču ne godilo.

Gledališče je bilo popolnoma zasedeno. Tudi opomin je zalegal. Igrati se je pričelo le s petminutno zamudo.

»Morala gospe Dulske« je pekoča satira na malomeščanko politično družbo, na njeno naziranje o morali, o svetu in življenju, na njeno svetohlumstvo in hinavščino. Gospe Dulska živi po svojih nazorih »vzorno« družinsko življenje. Dulsky, njen soprog, je le senca, ki nimata ne volje, ne moči, da bi se upri vladni in terorju svoje žene. Niego-

vo mnenje o domači družini je le: »Vse naj hudič vzame.« Sin Zbyszko je prava slika malomeščanskega bonvivana, ki v svetlih in jasnih trenutkih uvideva, da vodi pot vzgoje v domači hiši v brezdnjo, se upira z vsemi silami temu miljeju, a izganja vraga z belcehubom in preide v ekstrem lakozivstva. Tudi njegov organizem je zastrupljen z domačo malomeščansko moralno in zato se vrne iz boja kot izrazit malomeščan, ki bo sledil očetu Felicijanu in Felicijanom. Hesja in Mjelja sta pač hčerki mamice Dulske, ki ju vzgaja v svojem duhu, po načelih svoje lažimorale. Posebno Hesja je pravi tip naivke, razposajenega poldorastlega otroka, ki komaj čaka, da bo »velik«, da bo lahko sledila potom svojega brata. Mjelja je bolj mirno nežno dekletce, precej pod terorizmom svoje sestrice, a je pod vplivom domačega miljeja tudi sama obsojena na smrt. Gospa Juljaševićeva, rojena Dulska, je zastopnica malomeščanstva gospe Dulske v drugi izdaji. Istotako klepetulja Tadratova, ki se je pač zaklela, da ne pije žganja, a ji liker močno diši. Dekla Hanka, kmečko dekletce, postane žrtev malomeščanske vzgoje, podleže v voju in nastane kan-

didatinja zas vojo botro Tadratovo.

Komedija je nasičena s satiro in dobro dramatično delo, ki se bo vedno obneslo na našem odru.

Igralci so dodobra uživali v svoje vloge. Gdč. Berta Bukšekova je igrala svojo vlogo s temperamentom izrazite gospe Dulske in je žela viharno pohvalo. Gdč. Vera Danilova se je z vsem mladostnim temperamentom poglabila v hvaležno vlogo razposajenega in naivnega poljskega malomeščanskega »podlotka« »Hesje«. Nova pridobitev na naših tleh je gdč. Mila Šaričeva, ki je predstavljala Mjeljo, tiho, naivno, bolešno punčko, ki bi si tako želela drugega doma. Posebno smo jo občudovali v prizoru s teto Juljaševićovo, kateri razkriva tajne Zbyszka in Hanke, tu v prizoru v polumraku pri peči z bratom Zbyszkom. Velik umetniški kapital tiči v gdč. Šaričevi. Gdč. Marjanovičeva je izborna pogodila pasivno — precej težko — vlogo dekle Hanke in nas je potrdila v veri in vtisu, ki smo ga dobili prvi večer, ko nam je predstavljala Majdo. Posebno izrazito je stopila njena umetniška sila na dan v prizorih z Zbyszkom v drugem dejanju, ter z

Meljo v tretjem ter na koncu drame. Gdč. Ksenija Longhen je bila dobra kot koketna tetka Juljaševićeva, škoda, da je motil precej njen češki naglas; sicer bi vse drugače živili prizora Juljaševićeve z Tadratovo in v tretjem dejanju z Zbyszkom. Gdč. Juvanova se je v vlogi poljske botrice Tadratove izborna obnesla. Istotako je bila dobra gdč. Ana Gervasova kot najemnica.

G. Boleslav Peček je igral vlogo Zbyszka temperamentno. Posebno dober je bil v prvem in tretjem dejanju. V drugem dejanju se je zdelo, da za nijanso preveč pretirava. Vendar je vloga Zbyszka veliko bolj zar prikrita, kakor pa vloga Gašperja. V takih vlogah se bo razvil in spopolnil. Gosp. Josip Povich je bil v vlogi nesrečnega soproga gospe Dulske naravnost mojstrski, tako v mimiki, kakor v maski.

elCotni vtis večera je bil dober. Razpoloženje med občinstvom izborna Gotovo bo »Morala gospe Dulske« vselej napolnila gledališče.

Nocoi se ponavlja Akademija.

Vrt.

vstopita v vlado. Odločitev še ni padla, pač pa bosta oba najbrže odklonila. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bodo v vlado vstopili najbrže kot državni tajnik za zunanje zadeve poslanik katoliškega centra Erzberger ali pa liberalcec baron Richthofen, kot državni tajnik za notranje zadeve in kot podkancler socialni

demokrat Ebert, kot državni tajnik državnega gospodarskega urada socialist Legien, vodja socialno-demokratskih organizacij, kot državni tajnik državnega zakladnega urada socialisti demokrat Südekum, in kot kolonialni minister poslanec centra baron Rechenberg.

javnega mnenja soglašajo z nemškimi ukrepi in pričakuje, da se nemškemu poveljstvu posreči reorganizirati tudi znaten del bolgarske armade. Avstrija-Ogrska pri teh ukrepih ni udeležena.

Izjava »Agence Havas«.

Pariz, 30. septembra. (Kor. ur.) Nota »Agence Havas« pravi: Nasprotujoča si in deloma neresnična poročila o dogodbah v Bolgariji se zelo razširjajo. Zato je treba ugotoviti sledeče: Trenotno ni nikakih diplomatskih pogajanj in zato tudi ni bilo mogoče postaviti nikakih političnih pogojev. Premirje za dovolitev premirja, kateremu bi sledila mirovna pogajanja, je stavilo bolgarsko armadno poveljstvo, ki je predlagalo, da odpošlje parlamentarne. Vrhovni poveljnik entente armade general Franchet d'Esperey je odgovoril, da ne more ustaviti vojnih operacij, dokler ni sklenjen natančen dogovor glede premirja, pač pa je pripravljen sprejeti odposlanca bolgarske vlade, če pridejo v spremstvu parlamentarne do naših prvih čet. Te pogoje je sporočil francoski poveljnik zveznim vladam, ki so jih včeraj sprejele. Pogoji so čisto vojaškega značaja in omogočajo nadaljnje akcije in zadoščajo za nadaljnja pogajanja. Vse drugo, kar se poroča o političnih in diplomatskih korakih, je netočno ali prezgodnje. Samo eno še omenjamo, da so bolgarski odposlanci došli v Solun.

Malinov aretiran?

Dunaj, 29. V tukajšnjih političnih krogih se širi govorica, da so kralju zveste čete aretirale bolgarskega ministrskega predsednika Malinova, ker je ententi ponudil premirje, ne da bi vprašal kralja, parlamenta in vojnega vodstva. Savov se je baje polastil Sofije. Radoslavov pridobiva vedno več privržencev. (To poročilo obsega najbrže res — le govorice. Op. ur.)

Ministrski svet entente.

Genf, 30. sept. Danes se je vršil splošni ministrski svet entente, kateremu pripisujejo posebno važnost. Razpravljali so o bolgarskih zadevah. Iz Rima poročajo, da so italijanski ministri odpotovali na ta posvet. Clemenceau je imel z Lloydom Georgejem konferenco o predlogu, ki naj bi se stavil vsem ententinim vladam, ki so v vojski z Bolgarijo, glede odgovora Bolgariji. Dosegel se je popoln sporazum. Francoski listi prinašajo senzacionalna poročila o zadržanju turške vlade.

Konzul Stojanovič o položaju.

Budimpešta, 30. septembra. Današnja številka lista »Ujhirek« objavlja razgovor s tukajšnjim bolgarskim generalnim konzulom Ivanom Stojanovičem. Ker spada Stojanovič k zaupnim krogom kralja Ferdinanda, so njegove izjave tem važnejše. Izjavil je med drugim:

Zadnji dogodki nikakor niso posledica kake nove politične smeri. Vzroka je temveč iskati v pomanjkljivih razmerah glede aprovizacije, obuval in obleke. Ta pomanjkanja so povzročila v armadi gotovo desorganizacijo in pri nepričakovanih, izredno hujših napadih ententinih čet je privedlo to do zelo obžalovanja vrednih slabih posledic.

Pripomniti pa je treba, da se čete nikakor niso udale, marveč umaknile.

O političnem položaju se je Stojanovič izrazil: Malinov, ki ima sedaj v sobranju okoli 31 glasov zase, bo v današnji seji zvedel, če si v resnici more pridobiti večino bolgarske zakonodaje. Zaenkrat je postopal popolnoma na svojo odgovornost, ker se mu je zdel položaj preveč obupen. Tudi pogajanja v Švici so se vršila po njegovem naročilu.

Kralj o tem ni ničesar vedel.

Seveda ni izključeno, da se je Malinovu med tem posrečilo, v Bolgariji ustvariti strankarski blok v podporo njegove politike. Kar tiče morebitni mirovni predlog, je izključeno, da bi se Bolgarija odločila za mir brez Makedonije. Naši sinovi se ne bore zastonj že sedem let. Ententa ve le predobro, da bi sicer v malo letih nastala na Balkanu nova vojska. Če je bolgarska delegacija že odpotovala v Solun, ne vem. Sem pa prepričan, da se bo delegacija brez uspeha vrnila domov, kajti zavezniki morejo danes komaj postaviti take pogoje, katere bi Bolgarija mogla sprejeti, ne da bi kršila svojo čast in svoj ponos. Dejstvo je, da Bolgarija enako kakor

zavezniki želi miru, vendar ne miru za vsako ceno.

Kraljeva rodbina biva sedaj v Soliji in bo tudi tam ostala. Samo princa Cirila ni doma, marveč je pri četah na fronti. Vojaški ukrepi, ki sta jih odredili monarhija in Nemčija, bodo pri večini prebivalstva povzročili veselje in pomirjenje in jaz sem gotov, da se bodo naši vojaki, ko bodo zvedeli, da je došla pomoč, zopet opogumili in da bodo z novo silo sovražnika pregnali z bolgarskih tal. Bolgarija je zvesta zvezi z Nemčijo in monarhijo. Ko bodo došla zadostna ojačenja in ko se bo reorganizirala naša armada, kar se bo izvedlo tekom enega tedna, bo sedanji dogodek le prehodna epizoda v zgodovini zveze z osrednjimi državami.

Srbska vlada na domačih tleh.

Genf, 30. Srbska vlada je svoj uradni sedež premestila z otoka Krfa v Bitolj.

Kralj Peter v Solunu.

Curih, 30. sept. »Secolo« poroča iz Krfa: Srbski kralj Peter, prestolonaslednik, in vojni minister so odpotovali v

Bolgarsko poročilo.

Solija, 28. septembra. Zahodno od Vardarja so se naše čete gibale po načrtu. Med Vardarjem in Strumo boji naših zadnjih čet s sovražnimi oddelki. V dolini Strume uspešni patroljski boji.

Solija, 30. septembra. (Kor. ur.) Poročilo bolgarskega generalnega štaba z dne 29. t. m.: Od Albanije do Bjelašice boji zadnjih čet. Na fronti ob Bjelašici spopadi patrolj s srečnim izidom za nas. V dolini Strume je več grških stotnij s topništvom in strojnimi puškami poskušalo prodirati proti našim postojankam, bile so pa prepodene in so pustile dva topa, več strojnih pušk in ujetnikov v naših rokah.

Francosko poročilo.

29. septembra. Severno od mesta Ohride so pridobili srbski voji tal. Severno in vzhodno od Selosa in Končane v smeri proti Skoplju, Komarovu in Kustendüllu je prijezdila srbska konjenica do bolgarske meje. Angleške in grške sile so napredovale severno od mesta Strumice v smeri proti Pečevu in prodirajo proti Petriču in so prišle v dolino Strumice. Odkar se je pričela ofenziva, smo ugrabili nad 350 topov.

Italijansko poročilo.

29. septembra. Albanija: Tekom drznih poizvedb v dolini Janice in v okolici južno od Berata so se naši oddelki živahno bojevali s sovražnimi oddelki na predpolju. Posrečilo se jim je, da so jih premagali in ujeli dva častnika in 52 mož.

Macedonsko bojišče: Kakor se nakladno poroča, so morale naše čete povodom svojega odločnega prodiranja čez težavno gorovje Baba premagati trdovratni odpor, katerega je poskušal sovražnik zahodno od Kruševa in zločiti protisunke močnih zadnjih oddelkov na obeh straneh ceste pri Kruševu. Naša krđela so tam na celi fronti hitro napredovala in zasedla kraja Približ in Kočište.

Vesti iz Italije.

Chiasso, 30. septembra. (Kor. ur.) Iz italijanskih časopisov je razvidno, da odločilni diplomatski in vojaški sklepi ne izhajajo iz Rima in da niso v Rimu popolnoma poučeni o tem, kar nameravajo v Londonu in v Parizu.

Rim, 29. septembra. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča: Ministrski predsednik Orlando, ministra Sonnino in Nitti in general Zuppeli so se zbrali kot člani vojne sveta kabineta k seji. Dalje poroča ista agentura, da je kralj Viktor Emanuel čestital kralju Petru, ker je zopet zasedel srbska tla. Dalje se poroča, da se udeležuje operacij v Palestini tudi italijanski kontingent. Uradna poročila trde, da se udeležujejo v Makedoniji deli italijanske armade operacij.

Turčija sledi zgledu Bolgarije?

Rotterdam, 30. Reuter širi poročilo, da so se v Carigradu že pričeli razgovori s smotrom, da slede zgledu Bolgarije.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 30. sept. Veliki glavni stan:

Bojni skupini kraljeviča Rupreta in generalnega polkovnika pl. Boehna.

Na Flandrskem je sovražnik nadaljeval svoje napade. Sovražni napadi na naše postojanke dne 27. t. m. so nas prisilili, da smo desno krilo naše obrambne fronte

za odsekom Handzaeme od severno Dixmuydena do Werckena umaknili in na levem krilu bojišča izpraznili ovinek Wytschaete. Sovraž. napade na odsek Handzaeme in na črto Zarren-Westroosebeke smo odbili. Sovražnik je med Passchendaele in Becelaero udril do Moorslede in Dedizeelo; kjer smo njegov sunek ujeli. S protinapadom smo vrgli sovražnika, ki je rano zjutraj prodiral od Houthema do

Hrvati pri cesarju.

Zagreb, 1. oktobra.

Cesar je sprejel včeraj hrvatske poslanca grofa Kulmerja, dr. Lukinića, pl. Hreljanovića in ministra za Hrvatsko dr. Unkelhäuserja. Takoj nato je sprejel hrvatske delegate grofa Kulmerja, Popovića in Lukinića, nadalje ministrskega predsednika Wekerleja in dr. Unkelhäuserja. O tej konferenci je le malo znano, ve se le

toliko, da je dolgo časa trajala. Politični krogi sodijo, da pogajanja med Wekerlejem in Hrvati niso uspela, zato je izposloval Wekerle avdienco.

Zanimivo je dejstvo, da so bili hrvatski delegati, kar doslej ni bila navada v slučaju krize, poklicani k cesarju. V takem slučaju so Mažari kar sami celo zadevo uredili po svoje.

Odločitev v banski krizi še ni padla.

Ententini pogoji za premirje.

Genf, 1. »Telegraphenkompanie« poroča iz Londona, da je Grška v imenu entente stavila Bolgariji sledeče pogoje:

1. Odpust in demobilizacija armade.
2. Predaja železnice ententi.
3. Izpraznitev zasedenega ozemlja.
4. Udeležitev vojske na strani entente.
5. Prostost vseh potov in cest, ki vodijo v Turčijo, Srbijo in Rumunijo.

Radev zastopnik kralja Ferdinanda pri mirovnih pogajanjih. — Tajna posvetovanja v Švici.

Dunaj, 1. Bivši bolgarski notranji minister Radev se udeležuje solunskih pogajanj kot zastopnik kralja Ferdinanda. Čuje se, da je Radev tisti, ki je zadnji mesec v Švici imel tajna posvetovanja z zastopniki entente. Teh posvetovanj se je udeleževal tudi bivši bolgarski ministrski predsednik Gešov.

Bolgarsko sobranje odgodeno do petka.

Budimpešta, 30. sept. »Az Est« poroča iz Sofije: Današnja seja sobranja bo odložena. Pomiloščenje političnih obsojencev je pomnožilo vladni blok za osem glasov, tako da ima Malinov večino. Vendar je izid glasovanja še negotov.

Budimpešta, 30. »Az Est« poroča iz Sofije: Bolgarsko sobranje je imelo danes kratko sejo, nakar se je odgodilo do petka. V petek pade odločitev.

Kralj Ferdinand nemškemu cesarju.

Berlin, 30. Kralj Ferdinand je, kakor javlja »Vossische Zeitung« tako cesarju Karlu, kakor tudi cesarju Viljemu brzojavno izrazil svojo nesprenjano in brezpogojno zvestobo do zveze. O položaju v Bolgariji na poučenem mestu izjavljajo, da se je položaj v toliko pojasnil, da poraza Bolgarov niso povzročili vojaški razlogi. Veliki notranji politični boji so vzrok, da so odpovali veliki deli sicer hrabre vojske.

Nemška vojaška misija v Bolgariji.

Dunaj, 30. sept. »Neue Freie Presse« poroča: Nemški cesar je poslal v Bolgarijo vojaško misijo, v kateri so visoki častniki.

Avstrijske čete v Soliji.

Solija, 30. septembra. Avstrijske-ogrške čete so danes došle v Solijo.

General Žekov o pomoči avstrijskih čet.

Dunaj, 30. septembra. Tu bivajoči general Žekov izjavlja, da v Solijo dohajajo avstrijske-ogrške čete ne bodo mogle sovražnika samo zadržati, marveč da ga potisnejo celo nazaj. Žekov upa, da se spet posreči ustvariti ugoden vojaški položaj. Ententa ne dovoli Bolgariji, da bi ostala nevtralna. Poseben mir bi povzročil, da postane Bolgarska krvavo pozorišče. Žekov meni, da sobranje ne bo odobrilo koraka vlade.

Nemška poročila o položaju v Turčiji.

Vratislava, 30. Iz Carigrada se poroča: Pod vtisom vojaškega položaja se je zbral turški ministrski svet, ki je sklenil, da se bodo v vseh okoliščinah držali obsevanje zveze z osrednjimi velesilami. Enver-paša je izjavil v nekem nagovoru, da morebitni izstop Bolgarije po njegovem mnenju ne more imeti odločilne važnosti za izid vojske.

Nemčija zasede Bolgarijo.

Dunaj, 29. Nemčija se je odločila, da za vse slučaje poskrbi, da ostane zveza med osrednjimi državami in Turčijo, pa naj se stvari razvijejo kakorkoli. V sled tega imajo nemške čete, ki prihajajo v Bolgarijo, naročilo, da se polastijo vseh važnih železniških križišč in zasedejo železnice. Gotovo je, da vsaj del bolgarskega

Bolgarija pred mirom.

Ze svoječasnno smo v pismu našega čepisnika iz Solije opozorili, da plove Malinov kabinet popolnoma v vodah entente. Tudi vojni minister Savov je na strani ententnih držav, kljub temu, da poročajo naša poročila, da prevzame vodstvo centralnim državam zvestih čet. V Bolgariji so se vršili važni dogodki, ki so morali logično privedi do preobrata. Ze pred mesecem je bivši notranji minister Radev imel tajna pogajanja z entento v Švici, katerih se je udeleževal tudi štambulist, bivši ministrski predsednik Gešov, neizprosen sovražnik Radoslavova in njegove vlade. Zanimivo je, da se sedaj nahaja v Solunu pri mirovnih pogajanjih Radev kot zastopnik kralja. Mirovnih pogajanj v Solunu se udeležuje tudi bivši predsednik bolgarskega sobranja Danev, ki je svoječasnno vodil mirovna pogajanja v Londonu. Bolgarsko sobranje se je po kratki debati odgodilo do petka, ko pade odločitev. Gotovo bo takrat predložen sobranju mirovni traktat Bolgarije z entento, da ga bolgarski zastopniki ratificirajo. Malinov je dobil vsled amnestije 8 novih svojih pristašev v zbornici in razpolaga brezdvomno s trdno večino, če ne se ne bi odločil storiti tako važen korak.

Kaj je z bolgarskim kraljem Ferdinandom in kraljevo rodbino, iz poročil ni mogoče posneti, ker si nasprotujejo. Nekatere vesti trde, da se kralj nahaja še v Sofiji, druge pa, da je zbežal z rodbino na Ogrsko ali celo na svoje posestvo blizu Dunaja.

V Solijo so dospele avstrijske in nemške čete. Kako so močne, ne vemo.

Ententa stavi po najnovejših poročilih Bolgariji sledeče mirovne pogoje: 1. Odpust in demobilizacija armade. 2. Predaja železnice ententi. 3. Izpraznitev zasedenega ozemlja. 4. Udeležitev vojske na strani entente. 5. Prostost vseh potov in cest, ki vodijo v Turčijo, Srbijo in Rumunijo. Ali bo Bolgarija sprejela te pogoje?

Iz vseh poročil se da sklepati, da stoji Bolgarija neposredno pred mirovnim sklepom. Istotako bo sklenila mir tudi Turčija, toda gotovo ne pod tako ugodnimi pogoji kakor Bolgarija.

Premirje podpisano. — Sovražnosti ustavljene.

Pariz, 29. (K. u.) Agence Havas: Bolgarski posredovalci finančni minister Ljapčev, poveljnik 2. armade general Lukov in bivši minister Radev so prišli v soboto zvečer v Solun, da se pogajajo o premirju. General Franchet d'Esperey jih bo sprejel danes v nedeljo.

Pariz, 30. (K. u.) Uradno: Vrhovni poveljnik general Franchet d'Esperey in bolgarski odposlanci, ki so sprejeli vse pogoje, ki jih je stavilo vrhovno poveljstvo, so sinoči v Solunu podpisali premirje. Sovražnosti so ustavili. Generalu Franchetu d'Esperey su naročili, naj precej izpelje pogoje premirja.

Solija, 30. septembra. (Kor. ur.) Uradno: Včeraj, 29. septembra, pozno ponoči se je podpisalo premirje med bolgarskimi odposlanci in vrhovnim poveljnikom orientalske armade v Solunu. Izdano je povelje, da se na vsej fronti ustavijo vojaške operacije.

V tem trenutku, ko so se sovražnosti ustavile, se bolgarski narod in armada pozivata, da ohranita mir in red, da more vlada delo miru dokončati. Malo časa nas še loči do dneva končnega miru. Gre za to, da se vsakdo da voditi le od čustva lubezni do Bolgarije.

Mirovna pogajanja se pričela.

Dunaj, 30. sept. Tukajšnji diplomatski krogi poročajo, da so bolgarski zastopniki pogoje za premirje sprejeli in takoj pričeli mirovna pogajanja.

Communesa ob Lysi. Borimo se na nižavi Lyse.

Silna borba na fronti med Cambrai-jem in St. Quentinom. Sovražnik je vodil proti mestu in na obeh straneh njega šest-najst divizij v boj, da vzame Cambrai in prebije našo fronto na obeh straneh mesta. Močni, šestkrat ponavljani sovražni napadi severno od Cambraija so omagali pred našimi črtami pri Sancourt in Tilloy ob uspešno izvajanih protinapadih. V predkrajih Cambraija, Neuville in Cantimoru se je sovražnik ustalil in stojimo tam na zahodnem robu mesta za Šeldo, kjer smo odbili nove silne sovražne napade. Sovražni napadi, izvajani čez odsek prekopa severno od Marcoinga so omagali pred in na cesti Cambrai-Mesnieres. Južno od Marcoinga nas je potisnil sovražnik za odsek prekopa Masnieres Crévécour-sur. Z enako silo je napadel našo fronto od Connelieu-ja do južno od Bellenglise. Med Connelieu-jem in Bellicourt-om smo popolnoma odbili večkratni sovražni naval. Villers Cuisleins, ki smo ga začasno izgubili, smo zopet vzeli. Krajevna vpadališča smo s protisunkom zopet izčistili. Divizije, zapletene v težki boj na fronti, pri Connelieu in Bellenglisi, so vrgle s svojimi rezervnimi bataljoni v odločnem protinapadu sovražnika, ki je izskočil iz Marcoinga proti njih krilu. Med Bellicourtom in Bellengliso je izvedel sovražnik sunek čez prekop. Zvečer smo ga ustavili na črti severni rob Bellicourta - zahodni rob Joncourta - Le Haucourt. Polki, ki so severno od Glicourta odbili vse navale, so morali zvečer svoje krilo umakniti proti Le Haucourtu.

Velikih uspehov bogatega zaklju-

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 30. septembra. Uradno: Na italijanskem bojišču uspešno izvajana podjetja poizvedovalnih čet. Načelnik generalnega štaba.

Italijansko poročilo.

29. septembra. Tekom včerajšnjega dne je naše topništvo, ki je odgovarjalo neprestanim motilnim akcijam, namerilo silni osredotočeni ogenj na Asiaško planoto, na levi breg Piave, na višino Montello in na odsek Musile-Cortelazzo. V okolici Morija in na Monte di Val bella so se izjalovili poskusi sovražnih naskakovanih patrulj, ker je naša obramba hitro in z učinkom odgovorila.

Palestina.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 28. sept. Uradno: Angleške čete so nadaljevale svoje prodiranje proti Damasku. Z drugih bojišč nič novega.

Angleško uradno poročilo.

London, 29. sept. Poročilo iz Palestine: Skupno število do 27. septembra ujetih ujetnikov znaša 50.000. Število zaplenjenih topov znaša 326.

Iz parlamenta.

Posvetovanja Jugoslovancov, Čehov in Vsepoljakov.

Dunaj, 30. sept. Danes popoldne so se posvetovali Jugoslovanci, Čehi in Vsepoljaki o skupnih državnih zadevah. Od Jugoslovancov sta bila navzoča dr. Korošec in dr. Rybač. Posvetovanja se bodo nadaljevala. Posvetovali so se o skupnem nastopu za mir povodom mirovne izjave vlade.

Dr. Korošec pri Hussareku.

Dunaj, 30. septembra. Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je imel danes razgovor z ministrskim predsednikom baronom Hussarekom o notranji in zunanji politiki. Pri tem je prišla na razgovor tudi afera Lončar, obrtna šola v Trstu in zasledovanje jugoslovanskih voditeljev s strani kranjske deželne vlade.

Dunaj, 30. septembra. V zadevi Narodnega gledališča v Ljubljani in o šikanah ki jih dela vlada gledališču, je prišlo pri posvetovanjih dr. Korošca z baronom Hussarekom do temeljitega razgovora.

Jugoslovanski klub in potovanje grofa Tisze.

Dunaj, 30. septembra. Jugoslovanski klub bo stavil v jutrišnji seji poslanske zbornice predlog, da naj da vlada pojasnilo o potovanju grofa Tisze v Bosno, Hercegovino in na Hrvaško.

Jugoslovanski klub.

Dunaj, 30. septembra. Jugoslovanski klub ima v torek ob 10. uri dopolodne sejo. Vršilo se bo razmotrivanje položaja in se bo poročalo o avdijencah pri cesarju ter o važnih intervencijah. Določili se bodo tudi govorniki za politične debate.

V konferenci načelnikov

dne 30. t. m. so sklenili, da se vrši konferenca tudi danes; uredili bodo nučne inter-

čeka včerajšnjih težkih bojev so enako deležne čete vseh nemških rodov.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča in generala pl. Gallwitz.

Proti naši novi črti pri prekopu Oise-Aisne je sovražnik močno pritiskal. Z uspešnimi boji na predpolju smo tam ugrabili ujetnikov.

Francoz je med Suippesom in Aisno, Američan pa proti vzhodnemu robu Argonov in med Argoni in Moso nadaljeval svoje ljute napade. Sovražnik je vrgel tudi včeraj več novih divizij v boj.

Med Auberivo in Sommo smo odbili večkratne, severozahodno od Somme Pyja devetkratne napade sovražnika pred našimi črtami. Vzhodno od tam sta ostala sovražniku Manre in Ardouleins. Zvečer smo stali po odbitju sovražnika na črti Aure - severno od Ardeuila - severno od Sechaulta - Houconville.

S posebno silo je tudi Američan naskakoval vzhodni rob Argonskega gozda in fronto med Argoni in Mozo. Njegov naval je popolnoma omagal. Na obeh straneh doline Aire smo iztrgali sovražniku Apremont in gozd Montrebeau ter smo vrgli Američana nad 1 km daleč.

Včeraj smo sestrelili 45 sovražnih letal. pl. Ludendorff.

Berlin, 30. zvečer. Uradno:

V Flandriji je bil dan splošno mir. S hudimi izgubami za sovražnika so omagali ponovni napadi angleških množic proti in na obeh straneh Cambraija. Zahodno od Le Chateleta so se zvečer razvili boji. V Champagni smo odbili delne napade Francozov, na iztoku Argonov pa močne napade Američanov.

pelacije in predloge. O izjavi ministrskega predsednika in o nujnih interpelacijah se bo vršila debata. Ministrski predsednik baron pl. Hussarek je napovedal, da bo v današnji konferenci podal izjavo, ki jo bo tekom debate še izpopolnil. — Dr. Korošec je zahteval, naj ministrski predsednik poda pojasnila o potovanju grofa Tisze v Bosno in druge jugoslovanske dežele, posebno da li je bila ta misija uradna in da li se je izvršila v sporazumu z avstrijsko vlado.

Hussarek pred parlamentom.

Dunaj, 30. sept. Ministrski predsednik baron Hussarek bo jutri povodom pričetka zasedanja parlamenta na podlagi raznih od strank stavljenih predlogov povzel besedo ter podal vladno izjavo in pojasnila o sedanjem stanju mirovnega vprašanja in o vojaškem in zunanjem položaju.

Ideja koalicijskega ministrstva.

Dunaj, 30. septembra. Razpokoženje Nemcev zaradi dogodkov v nemški državi je silno potrto. Ideja koalicijskega kabineta je z vseh strani padla.

Finančni odsek.

V seji v ponedeljek dne 30. septembra je izjavil finančni minister baron pl. Wimmer, da bo znašal dohodek iz novih davkov, ki so v razpravi, približno 500 milijonov kron. Napovedal je vrsto novih davčnih predlog, posebno o zvišanju davka na žganje in pivo, na sol, razne manjše pristojbine, o prenosu prometnih davkov, o blagovno-prometnem davku, ki bo vseboval tudi neke vrste davek na razkošje, o davku na premoženje kot dopolnilu dohodnini in o mali oddaji premoženja; velika oddaja premoženja se prihrani za čas po vojski.

Poslanec dr. Stransky je v svojem govoru naglasil, da je vlada v tem resnem času, ko gre za to, ali in pod katerimi pogoji more Avstrija obstati dalje, našla žalostni pogum, da je objavila razpis o razdelitvi kraljevine Češke. S tem je udarila češki narod s pestjo v obraz; skušala je zadeti njegov življenjski živec, namreč svobodo in nerazdeljivost dežele. Tak pogum more najti le vlada, na katere čelu stoji popoln norec. (Predsednik je govornika zavrnol.) Končno je dr. Stransky v imenu Čehov izjavil, da vladi, do katere nimajo zaupanja, ne morejo dovoliti novih davkov.

Večina je vladno predlogo o zvišanju zemljiškega davka sprejela.

Justični odsek.

Dunaj, 30. sept. Justični odsek je danes razpravljal o kazensko-pravni noveli. Justični minister pl. Schauer je naglašal nujnost in predložil statistično tabelo, ki dokazuje, da preoblaganje kazenskih sodišč čimdalje bolj narašča. Spoštovanje pred pravom in zakonom pojema in kazenski slučaj se čimdalje bolj množe. Zato je potrebno, da sledi zločinu kazni za petami. — Poslanec Seitz je menil, da bi sodišča najbolj razbremenil zakon o novi določitvi vrednostne meje, ki ga je predlagal poslanec Ofiner. — Justični minister je odgovoril, da nima nič proti temu, ako se obenem z vladno predlogo obravnava tudi Ofinerjev predlog. — Pobuda centralne komisije za presojanje cen, naj se navija, nje cen kaznuje kot veleizdaja, se je označila kot nemogoča. Justični minister je iz-

javil, da ni vlada s to pobudo v nikaki zvezi.

Nemški nacionalci kupčujejo z Bosno in Dalmacijo.

Nemški listi poročajo: Odsek za obravnavo jugoslovanskega vprašanja, ki se je ustanovil v zvezi nemškonalnih strank, je »ustanovil«, da bi mogle nemškonalne stranke pridružiti Bosno in Hercegovine Ogrski kot avtonomni deželi pritriliti le tedaj, ako bi Ogrska dovolila za to primerne gospodarske in prometne politične kompenzacije, ki bi se morale sprejeti v nagodbo; tudi bi morala Ogrska povrniti v Bosni in Hercegovini investirani avstrijski kapital. O odstopu Dalmacije ne bi moglo nikoli biti govora. O tem bi se dalo razpravljati le na ta način, ako bi se Dalmacija pod čisto posebnimi pogoji pripojila Hrvaški.

Politične novice.

+ Hussarek proti slovenskemu gledališču. Ko je načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec interveniral pri ministrskem predsedniku Hussareku zaradi vojaške oprostitve nekaterih angažiranih članov slovenske opere in operete, mu je baron Hussarek odgovoril, da se oprostitev ne bodo dovolile. Kot razlog je navedel, da se namerja gledališče otvoriti z opero »Prodano nevesta« in da bo prireditelj imela političen značaj. Stališče ministrskega predsednika je kaj značilno. V najmanjšem nemškem gnezdu nastopajo po zakonitih odrih vojaški oproščenci — edinemu slovenskemu gledališču pa skušajo s pavšalno odklonitvijo oprostitve prepričati sezono! To je nov prispevek k zgodovini naše enakopravnosti v Avstriji. — Pristaviti nam je, da je Gledališki konsorcij odstavil »Prodano nevesto« s sporeda in da ne namerja gledališča slovesno otvoriti. Dr. Korošec bo sedaj nanovo interveniral pri ministrskem predsedniku.

+ Narodni svet v Trstu. »Edinost« poroča: Kakor smo izvedeli od poučene strani, je glede krajevnega Narodnega sveta za Trst in bližnje istrske okraje (podgrajski, koprski in piranski), že prišlo do načelnega sporazuma. Štel bo 11 članov. Tri mesta so pridržana socialistom, ki so se že izjavili v načelu pripravljene vstopiti v odsek in samo še čakajo odločitve centrale. Pet mest se popolni po predlogu političnega društva »Edinost« in so bili v včerajšnji odborovi seji imenovani gospodje: dr. Otokar Rybač, dr. Josip Wilfan, dr. Edvard Slavik, dr. Ivan Marija Čok, Anton Miklavc. Ostala tri mesta se še zasedejo tako, da bo ustvarjeno primerno zastopstvo vseh prizadetih faktorjev in struj.

+ Češki narodni svet je imel 29. septembra pod predsedstvom dr. Kramarja in ob navzočnosti članov Češkega sveta in čeških gosposkozborniških članov sejo. Poročali so o političnem položaju poslanci Stanek, Habermann, Klofáč in Stransky. Nato so sprejeli resolucijo v smislu prejšnjih deklaracij. (Resolucijo je cenzura zaplenila.)

+ Hussarek ne misli na federalizacijo? Nemški listi poročajo z Dunaja 30. septembra: Baron pl. Hussarek je nemškonalnim poslancem do najzadnjega časa zatrdjeval, da v svojih načrtih za reformo ustave niti oddaleč ne misli na federalizacijo.

+ Nemci iščejo opore pri Mažarih. Z Dunaja poročajo: V seji zveze nemškonalnih strank dne 30. septembra je poslanec Heine predlagal, da se skliče skupna konferenca nemških in mažarskih politikov, na kateri bi se pomenili o vseh višjih političnih vprašanjih, posebno pa o jugoslovanskem in poljskem, kakor tudi o skupni prehranjevalni fronti. Načelniku so naročili, naj v ta namen stopi v zvezo s krščanskosocialnim strankinim vodstvom in stori potrebne korake, da se skliče konferenca v najkrajšem času.

+ Nov ban na Hrvaškem? Z Dunaja poročajo: Za hrvaškega bana bo v najkrajšem času imenovan Unkelhäuser.

Dnevne novice.

— »Orli«! Dne 13. oktobra vsi v Trbovlje k blagoslovljenju zastave tamonjega Orla! Pokazimo, da »Orle« še živi, zato se ga zanesljivo udeležite vsi odseki. Svojo udeležbo naznanite vnaprej, da vam priskrbimo glede hrane. Na zdar!

— Učitelstvu ljubljanske okolice. Člani učiteljskega aprovizacijskega odbora za ljubljansko okolico se vabijo k važnem sestanku v četrtek dne 4. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne, ki bo v telovalnici II. deške mestne ljudske šole na Cojzovi cesti v Ljubljani.

— Ljudskošolske vesti. Učiteljici Ljudmili Abram je začasno poverjeno vodstvo trirazrednice v Sv. Križu pri Litiji. Za suplentinje so imenovane: Zofija Miklavčič v Sv. Križu pri Kostanjevici, Alojzija Benedičič v Skocijanu, Ana Žitko v Bušeti vasi, Josipina Gregorac v Metliki, Neža Kosce v Treb-

njem, Ana Lazar v Kamnigoric, Marija Vilhar v Hruševju, Danica Habjan v Nadanjem selu, Marija Jurman, Ljudmila Rape in Ana Košca na prvi mestni slov. deški ljudski šoli v Ljubljani. Marija Janša je imenovana za začasno učiteljico v Cerkljah, Marija Malenšek za začasno učiteljico v Blagovici, Pavla Hvala za začasno učiteljico v Suhorju, Ivan Golmajer za suplenta na Breznici.

— Zaplana. V soboto, dne 28. t. mes., ob 10. uri zvečer se je čutil tukaj močan potresni sunek.

— Za zvišanje plač. Hrvatski učitelji in uradniki so na svojem zborovanju sklenili zahtevati zvišanje temeljnih plač za 100 odstotkov in podelitev 100 odstotnih draginskih doklad.

— Železniška nesreča. Pri železniški nesreči pri Logatcu v nedeljo zvečer je bil ubit neki sprevodnik. Ranjeni ni bil nihče. Drugi vlaki so imeli vsled te nesreče več ur zamude.

— Popravi. Zadnji verzi župančičeve »Naše besede« se pravilno glase: »Razpni se — po razponu tvojih kril bo meril narod čistost svojih sil, in — morda — treh najmlajši brat pojde za vse usod iskat.«

Ljubljanske novice.

Ij Kanonična vizitacija župnije sv. Jakoba se je vršila po prevzvišenem knežofu preteklo soboto in nedeljo. Vsa župnija je bila v zastavah.

Ij Glasbena Matica. Mladi virtuoz Pa Barton je imel v Zagrebu tolik uspeh, da bo namesto enkrat, dvakrat koncertiral. Ljubljanski koncert se radi tega vrši tri dni pozneje, v soboto, 5. oktobra. Bartonov nastop v Ljubljani bo zanimiv glasben dogodek. Izvajal bo umetnik poleg drugih točk dva velika koncerta Čajkovskega in Paganinija. Vstopnice se že prodajajo.

Ij Iz gledališke pisarne. Slavno občinstvo se opozarja, da je po vseh prostorih deželnega gledališča prepovedano pušiti ter se bo proti vsakomur, ki bi se odredbam biljeterjev ne pokoril, vložila ovadba. V nedeljo se je pušilo v bifeju ter se dotični gg., opozorjeni po biljeterju na prepoved, niti zganili niso. Ker je gledališče po svoji zavarovalni pogodbi zavezano skrbeti, da se ne puši nikjer, prosimo slavno občinstvo obenem, naj pazi samo na to, da ne bo nihče vedoma ali ponevedoma v gledališkem posloju prižigal cigarete in pušil.

Prosveta.

pr Iz gledališke pisarne. V sredo, dne 2. oktobra t. l. se igra prvič za abonente B. F. S. Finžgarjeva na novo uprizorjena igra s petjem »Divji lovec«. — V četrtek, dne 3. oktobra se igra v drugič »Morala gospe Dulske« za abonente C.

pr Iz gledališke pisarne. Ker je letos dovoljen vstop na dijaško stojišče samo dijakom, je sklenil gledališki konsorcij, da se bodo dale vstopnice za ta stojišča le onim, ki se izkažejo z dijaško legitimacijo.

pr Akademija. V torek, dne 1. oktobra t. l. se ponovi v Narodnem gledališču Akademija za abonente A, kjer nastopi prvič tudi baritonist Pavel Debevc, domačin, dobro znan ljubljanskemu občinstvu že po svojih koncertnih nastopih. Pel bo poznano arijo Wolframa iz opere »Tannhäuser«, M. Škerjančeva »Pesem« in arijo Cascarta iz Leoncavallove opere »Zaza«. Z ozirom na zadovoljstvo, s katerim je Ljubljana pozdravila včeraj člane naše opere, je gotovo, da bo tudi ta večer zadostil lepote in umetniškega užitka žejno občinstvo.

Aprovizacija.

a Inozemsko meso. Mestna aprovizacija ljubljanska bo oddajala inozemsko meso v sredo, dne 2. oktobra v cerkvi sv. Jožefa, in sicer od pol 7. do pol 9. ure dopolodne za privatne stranke, in od 9. ure dalje za gostilničarje.

a Krompir za VII. okraj. Stranke VII. okraja prejmejo krompir v sredo, dne 2. oktobra pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: od 8. do 9. dopolodne od št. 1 do 170, od 9. do 10. št. 171 do 340, od 10. do 11. št. 341 do 510, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 511 do 680, od pol 3. do pol 4. št. 681 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 kg krompirja, kilogram stane 34 vin. Pripraviti je treba drobiž.

a Krompir za IX. okraj. Stranke IX. okraja prejmejo krompir v sredo, dne 2. oktobra pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: od pol 4. do pol 5. popoldne št. 1 do 170, od pol 5. do pol 6. št. 171 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 kg, kg stane 34 vin. Pripraviti je treba drobiž.

a Krompir za VIII. okraj. Stranke VIII. okraja prejmejo krompir v četrtek, dne 3. oktobra dopolodne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: od 8. do 9. št. 1 do 160, od 9. do 10. št. 171 do 320, od 10. do 11. št. 321 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 kg krompirja,

kilogram stane 34 vin. Pripraviti je treba drobiž.

a Krompir za I. okraj. Stranke I. okraja prejmejo krompir v četrtek, dne 3. oktobra in v petek dne 4. oktobra pri Mühl-eisnu na Dunajski cesti. Določeno je ta-le red: v četrtek dne 3. t. m. popoldne od pol 2. do pol 3. št. 1 do 150, od pol 3. do pol 4 št. 151 do 300, od pol 4 do pol 5. št. 301 do 450, od pol 5. do pol 6. št. 451 do 600. V petek dne 4. t. m. popoldne od 8. do 9. št. 601 do 750, od 9. do 10. št. 751 do 900,

od 10. do 11. št. 901 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 5 kg krompirja, kilogram stane 34 vin. Pripraviti je treba drobiž.

a Meso na zelene izkaznice B. Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso po znižani ceni v sredo, dne 2. t. m., in v četrtek, dne 3. t. m., v cerkvi sv. Jožefa. Določeno je ta-le red: v sredo, dne 2. t. m. popoldne od 2. do pol 3. ure št. 1 do 200, od pol 3. do 4. ure št. 201 do 400, od 4. do 5. ure št. 401 do 600, od 5. do 6. ure št. 601 do 800, od 6. do 7. ure št. 801 do 1000, od 7. do 8. ure št. 1001 do 1200, od 8. do 9. ure št. 1201 do 1400, od 9. do 10. ure št. 1401 do 1600. V četrtek, dne 3. t. m. popoldne od 8. do pol 9. ure št. 1601 do 1800, od pol 9. do 10. ure št. 1801 do 2000, od 10. do 11. ure št. 2001 do 2200, od 11. do 12. ure št. 2201 do konca. Stranka dobi za vsako osebo po 10 dkg mesa, kilogram stane 2 K 80 vin.

a Oddaja mesa. Jutri, v sredo, dne 2. t. m., ne bo mesa na ljubljanskem trgu, pač pa ga bodo oddajali mesarji za vso Ljubljano v četrtek, 3. oktobra.

Velika nesreča se je prigodila včeraj zvečer vojaku, ki je obiskal slovensko gledališče. — Zgu-

bil je ob tej priliki 1000 kron, in sicer deset bankovcev po 100 kron. — Pripomnimo, da denar ni njegov, temveč je prišel v svrhu nakupovanja s fronte. Vojak ponuja postojenemu najditelju prostovoljno 150 kron nagrade. Denar naj se odda na državno policijo v Ljubljani.

Zgubila se je v nedeljo popoldne v kamniškem vlakcu črna površna jopca. Pošten najditelj se prosi, naj jo vrne proti dobri nagradi. Naslov: Jernejeva ulica št. 42, Spodnja Šiška.

Zgubila je dne 14. septembra neka oseba na postajališču Otoče denarnico z denarjem. Denarnica se hrani v frančiškanskem samostanu na Brezjah.

Radoslav Metelko

c. kv. orož. strojmojster — postajevođa

Uekoslava Metelko roj. Rusac

poročena

Babunci Dalm 26. sept. 1918 Majar p. Ložu

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja med boleznijo prerano umrle naše nad vse ljubljene in nepozabne soproge, mamice, hčerke in sestrice

Marije Papež roj. Genusi

kakor tudi za mnogobrojno darovano cvetje in mnogoštevilno spremstvo k zadnjemu počitku, izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom tem potom našo najiskrenejšo zahvalo.

Rodbina Papež-Genusi.

Naš ljubi sinček in bratec

ADO

je danes ob 1. uri ponoči po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočih, v starosti 14 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v Kokri v torek, 1. oktobra, ob pol 4. popoldne. Kranj, 29. sept. 1918.

RODBINA
DR. GLOBOČNIKOVA.

3611

Krema za britje

najboljša kakovost, rabljiva brez vode, 1 porcelan. lonček K 750

Milo za britje

pristno, najboljša vrste 1 kos 3 K 1 kg K 34.— Pošilja proti naprejšnjemu poslatvi denarja
M. JUNKER, eksportna trgovina
Zagreb 39, Petrinjska 3/III. Hrv.

PRODA SE še malo rabljena usnjata kočija in koleselj

z osmi na olje. Interesentje naj se obrnejo na naslov: **IVAN ZAJC, Vir, Dob pri Domžalah.** 3554

Objava.

Pri topničarski opremni postaji arm. višjega poveljstva v Ljubljani (taborišče v barakah v Tivolju) se vrši dražbena prodaja večjega števila

odbranih konj

dne 5. oktobra 1918, ob 9. uri popoldne.

K licitaciji se bodo pripustili le taki interesentje, ki se morejo izkazati s pravilno legitimacijo katerega političnega oblasti 1. instance. — Iz kupne legitimacije mora biti razvidno število konj, ki jih sme kupiti interesent. Trgovci s konji in mešetarji so izključeni od licitacije. — Prezemno ceno in kolkovno pristojbino treba plačati takoj v gotovini. Podrobni pogoji se lahko vpogledajo pri topniški opremni postaji. 3605

Licitacija konj.

Pri c. in kr. vnovčevalnicah konj se bodo vršile v mesecu oktobru 1918 in sicer: V Mariboru dne 5. oktobra ob 9. popoldne v kavalerski vojašnici, približno 20 odstavljenih žrebet in 5 plemenskih kobil; v Šoštanju dne 6. oktobra ob 9. popoldne 7 večjih in manjših konj za vprego; v Ljubljani, Nuškova vojašnica, dne 9. oktobra ob 9. popoldne, 6 plemenskih kobil; v Krškem dne 3. oktobra ob 10. popoldne, 19 odstavljenih žrebet.

K licitaciji bodo puščeni le taki ponudniki, ki se bodo izkazali z od politične oblasti potrjeno kupno legitimacijo, da so kmetovalci. Za reflektante na plemenske kobile veljajo sledeči pogoji: kupna legitimacija mora biti potrjena od pristojnega častnika za konjsko evidenco (Pferdevidenzoffizier), da je res konjerejec, vsled česar se morajo kupne legitimacije vpsolati pravočasno častniku za konjsko evidenco v potrdilo. Kupljena kobila se ne sme darovati ali prodati do konca decembra 1919. Kupec kobile mora pripustiti isto k žrebcu, katerega določi poveljnik državne žrebcarne. Pripustilni list velja kot dokaz, ako vojaška oblast istega zahteva. Vojaška uprava je upravičena, ako bi ne bila kupljena kobila pripuščena do konca decembra 1919, kupiti isto za cenjeni iznos nazaj. Kobile z evidenčnim listom ne bodo, ako so res bile pripuščene, če le mogoče, vpoklicane v vojaško službo.

Konjerejci se pozivljajo, udeležiti se teh licitacij v velikem številu. 3600

Izdača konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Josip Gostičar, državni in deželni poslanec v Ljubljani.

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

Cement-portland

samo v celih vagonih.

Naročujte za spomladansko gnojjenje sedaj že

kajnit.

Fr. Mulec, Graz, Felix Daplatz 6.

KUPIJO SE slovenske in nemške

antikvarične knjige

tudi cele zbirke. — Pismene ponudbe se prosi na naslov: A. Štrucelj, Ljubljana, Sv. Petra cesta 17. 3410

NA PRODAJ imam dobro ohranjene

nože za rezanje zelja

Poizve se pri I. Marencu, Opekarska cesta 34, Trnovo, Ljubljana. — Cena po dogovoru. 3580

Iščemo izučene

krojače in krojačice

za boljši moški in ženski konfekcijski posel. Nastop takoj. Zasluzek 15—25 kron dnevno.

Krojačka zanatilska zadruga, Zagreb, Dalmatinska 1.

Edina slovenska veletrgovina umetnega cvetja in pogrebnih potrebščin

Anton Z. Finžgar
VARAŽDIN (HRVATSKO)

dobavlja samo na debelo: umetno cvetje, nagrobne vence, okraske, noge in tapete za rakve, tančice, mrtvaške čevlje i. t. d.

Svoji k svojim! :: Svoji k svojim!

Loža

v slov. dež. narodnem gledališču I. nadstropje se dva sedeža abonoma oddasta. Več pismeno vprašati poštoležeče pod »Loža«. 3588

Pošteno in pridno

dekle

kmetijskih starišev se takoj sprejme za kuhinjo ter za domača dela. Ponudbe F. M. Stari trg 26, II. nadstr. Ljubljana. 3589

SPREJMEM poštenega in pridnega

učenca
in **učenko**

v trgovino z mešanim blagom in deželni pridelki. O. ŠTUM, Metlika, Dolenjsko. 3577

Sobarica

za graščino, ki se dobro razume na vsa sobna opravila ter zna likati moške obleke in vsak teden prati perilo za dva odrasla dekca se sprejme. Plača 50 kron. Prepisi pričeval naj se pošljejo na naslov:

J. Vidmar, pošto ležeče, Požega v Slavoniji.

Christofor učni zaod

Miklošičeva ulica 8, dvoriščno postopje

oddelek: **modernej jeziki**

otvarja v šol. letu 1918/19. s

1. oktobrom t. l.

od 6—7 ure zvečer naslednje tečaje:

pondeljek, sredo: **laščina**, torek, četrtek: **francoščina**, četrtek, sobota: **angleščina**.

Vpisovanje začasno v trafiki hotela »Union«.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-ova izvorno zakonito zajamčeno »Skaboform« mazilo. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček 4 K, veliki lonček 6 K, porcija za rodbino 15 K. Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna pri zlitem jelenu, Ljubljana, Marijin trg. Pazite na varstveno znamko »Skaboform«!

MATTONIJEVA GIESHÜBLSKA KISLA VODA

Prostovoljna dražba lova

gozdnega posestva Zalog pri Jurki vasi na Dolenjskem se vrši dne 4. oktobra 1918, ob 10. uri popoldne v Vavti vasi. Zbirališče ponudnikov, pri mostu, kjer se določi kraj dražbe in naznanijo dražbeni pogoji. 3494

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI.

RESNA ŽENITNA PONUDBA.

Samostojen, inteligenten obrtnik, 35 let star, neoporečne preteklosti, z 10.000 K prihranjenega premoženja in s pohištvo, pozneje še nekaj dote, v prijaznem malem mestecu z dobro situirano okolico na štajerskem, se želi v svrhu ustanovitve lastnega doma seznaniti z mladencem ali vdovo s primerim premoženjem. Eventuelno se tudi priženi na posestvo z gostilno, žago ali kaj podobnega. — Le resne ponudbe, ako mogoče s sliko, se prosijo prijazno pod »Zvestoba za zvestobo« na upravo »Slovenca« pod št. 3525. — Tajnost zasigurana.

Gostilniško koncesijo

odda v najem

MARIJA JELENIČ, Ljubljana, Stara pot št. 1. 3573

Kravarija

IŠCEM za osem do deset glav živine. Plača dobra. Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo »SLOVENCA« pod št. 3521, ako znamka za odgovor.

Popolnoma novo, še nič rabljeno

pohištvo

ZA SPALNO SOBO se takoj PRODA. Kje, pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 3539.

Kdo izmed vračajočih se ruskih ujetnikov kaj vé o **IVANU KRAJNC**, ki je služil pri 97. pešp. 12. stot., doma iz Topola, pošta Begunje pri Cerkljici. Pogreša se od 26. avgusta 1914. Poizvedovalni urad »Rdečega križa« je sporočil, da se nahaja imenovani v ruskem ujetništvu brez navedbe kraja. Stroške za sporočilo povrne njegov oče Andr. Krajnc v Topolu, p. Begunje p. Cerkljici, Kranjsko.

Paramente

kakor mašna oblačila, plaviza, vela, plaščice za ministrante, cerkveno perilo, bi-rete, kolarje, šmizete, kelibe, ciborije, monstrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelek za paramente 2712

Jožefovega društva v Celovcu.

KONJAK

Za oslabele vsled starosti, za slabosti v želodcu in proti izgubi telesne moči je staro vino-konjak že več stoletij znano kot priznano krepijoče sredstvo, ki oživlja duha in telo. — Pošilja 4 pol-literske steklenice franko za 88 kron. — Vino belo in rdeči burgundec od 581 naprej, dokler je še kaj zaloge po K 680 liter.

BENEDIKT HERTL, veleposeselnik, grad Golič pri Konjicah, Štajersko.

Glavberjevo in grenko sol

na cele vagone, dalje WERMUTH-prašek od 50 kg višje dobavlja

J. H. WÜRZINGER-ja, nasl., Ges. m. b. H., Gradec, Lagergasse 4.

Naslov za brzojavke: »Salla«, Gradec.

Domača semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni Sever & komp., preje PETER LASSNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG. 2534

KUPI SE dobro ohranjen, kratek klavir ali pianino

Cenj. ponudba pod »KLAVIR« 3556 na upravnistvo »SLOVENCA«.

Absolvirana učiti. kandidatinja sprejme

inštrukcije

Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 3598 (ako znamka za poštino).

ISČE SE resno, razumno, boljše 3608

DERLE

k manjši rodbini. Nastop takoj. Pismena ponudba na: VERA ŠIMEC, ZAGREB, Palmotičeva ulica 80/III.

ISČE SE 3616

kuharica

za večje podjetje na Dunaju. Predstavi se v Ljubljani, Ilirska ulica 21, I. nadstr., od 6. do 8. ure zvečer.

KOLESARJI, POZOR! Kdor se

hoče dobro in trajno voziti, naj si nabavi prve avst. natančne avst. kolesa. Prekašajo dosedaj vse nove iznajdbe, popravila so izključena, ter si vsakdo pri tem prihrani mnogo denarja in časa. Dobijo se obroči na Marije Terezije cesti 6. Kolesa se imajo pripeljati s seboj. Gen. zastopstvo za Kranjsko: Ernest Aljančič, Ljubljana. Okraj. zastopniki se sprejmejo.

GOSPODINJE

varčne, zanesljive in poštene, ISČE rodbina 5 oseb v Ljubljani. Plača po dogovoru. Prednost imajo starejše, zdrave in za delo sposobne osebe. — Naslove sprejema upravnistvo »Slovenca« pod št. 3619.

Zaradi odhoda so ceno NA PRODAJ od 11. popoldne do 1. popoldne in od 6. do 7. zvečer dobro ohranjene

gledališke in promenzadne

oblike

Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 3619.

ZAMENJAM PERILO iz barhent

in 1 par novih ČEVLJEV št. 38 za

šifonaste

ženske srajce

Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 3575.

POZOR! POZOR!

Večja množina

sadnega mošta

je na prodaj. — Poizve se v Rožni ulici št. 15. 3601

Dr. Golleri

primarij okulističnega oddelka

deželne bolnice

se je s svojim ambulatorijem

preselil

NA RESLJEVO CESTO št. 12.

Konjak

za oslabele vsled starosti, proti slabosti v želodcu in proti izgubi telesne moči je staro vino-konjak pravo poživljenje. Pošilja dve polliterski steklenici franko z zabojčkom vred za 60 K

BENEDIKT HERTL,

graščak na graščini GOLIČ PRI

KONJICAH, Štajersko. 3364

DETAJLNA TRGOVINA

FRANC KS. SOUVAN

OD 2. OKTOBRA NAPREJ

odprta.

SIGORIN

zatre cudovito naglo

stenice

vzorčna steklenica 4 K, velika stekle-

nica 16 K, brizgalka 2 K. Dobiva se

v vseh lekarnah in drožerijah. Glavna

zaloga za Avstro-Ogrsko:

Apotheke »zur Hofnung« Pecs 16, Ogrsko

Glavne prodajalne v Ljubljani:

lekarna Gabr. Piccoli in Mr. R. Sušnik

ter drožeriji Ant. Kanc in B. Čvančar

Pozor!

Karamole, mente bonbone v do-

zah, fondant kocke, mentol, male

bonbone kolumbija in drugo

prilagočeno na debelo

G. DARBO,

LJUBLJANA, Mestni trg št. 13.